

Stockholm den 18 september 2023

R-2023/0978

Till Socialdepartementet

S2022/04375

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 23 maj 2023 beretts tillfälle att yttra sig över Folkhälsomyndighetens underlag för fastställande av avgifter för tobaksfria nikotinprodukter och förslag på förordningsändringar.

Advokatsamfundet instämmer i underlagets analys, bedömning och förordningsförslag beträffande de föreslagna nya lydelserna för 15 a § (produktanmälan), 15 b § (uppgiftslämnande), 15 d § (avgiftsbetalning) samt 15 e § (nedsättning m.m. av avgift), se lydelserna i bilaga 1 Författningstext i underlaget.

Beträffande 15 c § (tillsyn av avgiftspliktig verksamhet) anser Advokatsamfundet att det finns starka skäl för regeringen att överväga ett avgiftstak, i vart fall för de enmans-, mikro-, små- och eventuellt medelstora företag som omnämns i underlaget, se bilaga 3 avsnitt 2.4. Detta för att öka förutsägbarheten för dessa näringsidkare i deras verksamhet. En hög och oförutsedd tillsynsavgift kan säkerligen påverka likviditet och resultat negativt. Enligt Advokatsamfundets uppfattning kan inte det faktum att lagen (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter (LTN) är en ny lagstiftning, berättiga att Folkhälsomyndigheten, för att inte riskera avgiftsunderskott, skjuter över hela kostnaden för implementeringen av lagstiftningen under en övergångsperiod på näringsidkarna, när de tobaksfria nikotinprodukterna innan lagstiftningen trädde i kraft har varit oreglerade (utom vad gäller allmänna regler på exempelvis livsmedelsområdet).

I propositionen till LTN (prop. 2021/22:200 s. 212) anges att det i lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter saknas möjlighet för Folkhälsomyndigheten att ta ut tillsynsavgift för tillsyn avseende e-cigarett och påfyllningsbehållare, eftersom det saknas en sådan möjlighet enligt föreliggande tobaksproduktdirektiv (som än så länge inte omfattar de tobaksfria nikotinprodukter som omfattas av LTN). Denna tillsyn bekostas därför av allmänna medel. Det finns därför enligt Advokatsamfundets mening ännu ett skäl att ifrågasätta avsaknaden av ett avgiftstak, att olika men likvärdiga produkttyper behandlas olika beträffande tillsynskostnader.

Sammantaget finns det därför skäl att ifrågasätta och precisera det uttalande som återfinns i propositionen s. 212 och som återges i underlaget (bilaga 3 avsnitt 3.2); att utgångspunkten ska vara att Folkhälsomyndigheten ska ges möjlighet till full kostnadstäckning för de kostnader som myndigheten har för att utöva en effektiv tillsyn. Ett avgiftstak ger som tidigare nämnt förutsägbarhet för näringsidkare, men säkerställer också att huvuddelen av tillsynsbesöken får en normal tidsram, dvs. den blir effektiv. Utgångspunkten blir då att Folkhälsomyndigheten får full kostnadstäckning för sina tillsynsbesök. Och i de fall där tidsramen överskrids är det inte orimligt att den kostnaden betalas av allmänna medel, i vart fall under den tid som LTN implementeras.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander